

AGENDA

Zaterdag 26 november

Demonstratie kozijnen maken, Martin en Stef Ridder

Zaterdag 3 december

Demonstratie verftechnieken, Jen Valk en Tanja van Sijp
Open Huis Historische Werkgroep Oud De Lier van 10.00 tot 12.00 uur

Zaterdag 10 december

Houtdraaigroep De Lier

Vrijdag 16 en zaterdag 17 december

Winter Wonderland

Zaterdag 7 januari

Nieuwjaarsreceptie van 15.00 tot 17.00 uur
Open Huis Historische Werkgroep Oud De Lier

Zaterdag 14 januari

Demonstratie metselen ronde schoorsteen

Zaterdag 21 januari

Demonstratie smidswerk met oven

Zaterdag 4 februari

Demonstratie houten pomp maken
Open Huis Historische Werkgroep Oud De Lier

Zaterdag 18 februari

Afsluiting expo 'Vakmanschap is meesterschap'

IN MEMORIAM ANTON VAN DER SANDE

In deze nieuwsbrief, die tot voor enkele jaren altijd werd geschreven door hem, memoreren wij het overlijden van ons oud-bestuurslid Anton van der Sande. In december 1993 benaderde het voorlopig bestuur van De Timmerwerf hem met de vraag om in het bestuur plaats te nemen. Een schot in de roos, want Anton heeft die functie met verve en passie vervuld tot hij in 2011 afscheid nam van het bestuur. Dit betekende geenszins het einde van zijn betrokkenheid, want Anton bleef aan het museum verbonden als vrijwilliger. We kunnen wel stellen dat hij tot in de haarvaten van het museum zat en dat tot bijna het laatste moment, toen we hem vanwege zijn afnemende gezondheid moesten gaan missen op de vrijdagochtend.

Die vrijdagochtend stond model voor alle activiteiten die Anton runde voor het museum. Zijn timmerkwaliteiten waren zeer beperkt, maar het wekelijks opwinden van de klok, zijn verhalen en zijn grappen uit de scheurkalender bepaalden zestien jaar lang de sfeer binnen een hechte groep mensen. Zijn warme belangstelling en collegialiteit fungeerden als smeeroil.

Die was ook kenmerkend in zijn omgang met het bestuur, de vrijwilligers, de leden van de Club van 100 en de donateurs en niet te vergeten de kinderen, die De Timmerwerf bezochten. Anton kon hen moeiteloos twee uur bezighouden met zijn verhalen en met het timmeren van houten speelgoed. Niet alleen de kinderen hingen aan zijn lippen, ook de overige bestuursleden en suppoosten konden heel wat van hem leren.

Antons kennis van de geschiedenis van De Lier en het Westland was fenomenaal. Gelukkig hebben veel inwoners daar kennis van kunnen nemen, want Anton heeft veel – vaak in samenwerking met anderen – gepubliceerd.

Genieten hebben we ook van hem geleerd. Je kunt veel werk verzetten als je het met plezier en vanuit je hart doet. De geneugten van het leven liet Anton niet aan zich voorbijgaan. Na afloop van een vergadering was een welverdiend borreltje op zijn plaats en na de opening van de exposities nam Anton zijn vaste plaats in aan de keukentafel om alle gasten van een drankje te voorzien.

In deze nieuwsbrief treft u een artikeltje aan van de hand van Anton. Toen hij te ziek was om nog in De Timmerwerf

te komen, stuurde hij enkele teksten die hij op de plank had liggen naar de redactie. Helemaal Anton tot het laatst: we hebben altijd onvoorwaardelijk op hem kunnen rekenen. We zijn hem dankbaar voor alles en zoals Cor van de Mark het in zijn dankwoord formuleerde: we zijn hem schatplichtig.

VAN DE VOORZITTER

In deze nieuwsbrief brengen we weer een aantal punten onder de aandacht, waarbij vanzelfsprekend veel aandacht uitgaat naar het overlijden van Anton van der Sande. Toen het verdrietige bericht kwam dat Anton op 11 november was overleden, speelde meteen door mijn hoofd dat hij van zijn pijn verlost was. Tegelijkertijd besef je wat een verdriet het voor zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen zal zijn, maar ook voor familie, vrienden en in ons geval voor alle mensen van De Timmerwerf. Ik moet eerlijk zeggen dat ik Anton onvoldoende goed heb leren kennen in de korte tijd dat ik mee mag draaien binnen het bestuur van de Timmerwerf. Daar is wel verandering in gekomen na het overlijdensbericht. Door de gesprekken met veel Timmerwerfmensen, maar ook tijdens de bijeenkomst in de kerk en in het crematorium kom je erachter dat Anton een positief, warm en plezierig mens was die heel veel voor zijn gezin, maar ook voor de samenleving heeft betekend. We zullen Anton missen en wensen zijn vrouw Jeanne en haar gezin alles toe wat nodig is om dit verdriet te kunnen verwerken.

Kijken we even terug naar de periode tussen de vorige nieuwsbrief en deze, dan is er veel gebeurd. We kunnen bijvoorbeeld terugkijken op een heel mooie opening van de wisseltentoonstelling 'Vakmanschap is meesterschap'. Een tentoonstelling die meer dan de moeite waard is te oordelen naar de reacties van de vele bezoekers.

We hebben ook alle vrijwilligers uitgenodigd om eens bij te praten. Het waren levendige bijeenkomsten en er kwamen de nodige ideeën op tafel die we met elkaar gaan proberen te implementeren.

Leuk en leerzaam waren verder de twee bijeenkomsten waarbij Jan den Hoed het bestuur en de vrijwilligers heeft verteld over het verleden van de Timmerwerf. Jan heeft heel veel kennis opgebouwd en het is mooi om daar meer mensen van op de hoogte te stellen.

De Club van 100 deed zijn naam eer aan door met velen aanwezig te zijn bij een lezing van Jacques Moerman over de kerkenpaden.

In de volgende nieuwsbrief wil ik nog een ander punt toelichten, namelijk de kaapstander, waar nu door het klusteam op vrijdagochtend aan wordt gewerkt.

Zo vlak voor de maand december wil ik namens het bestuur iedereen fijne feestdagen toewensen in de hoop elkaar in 2017 weer regelmatig te mogen ontmoeten in De Timmerwerf.

VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP

Lierse ambachtelijke bedrijven van toen en nu

Een jubileumexpositie, aangezien dit de vijftigste is sinds de opening van het museum in 2000, voorwaar geen sinecure. We kunnen wel zeggen dat de tentoonstelling een schot in de roos is, want op de zaterdagen weten veel mensen van binnen en buiten De Lier het museum te vinden. Iedere zaterdag staan er andere vakmensen, die laten zien hoe het ambachtelijke werk er vroeger uitzag en ze vertellen er van alles over.

Op de expositie zijn veel foto's, voorwerpen en documentatie over de familiebedrijven te zien. Er draaien drie films en er liggen prachtige fotoboeken over de bouwwereld, want er zijn heel veel foto's uit de oude doos gekomen die we de bezoekers niet willen onthouden. Bij het samenstellen van de bedrijfsgeschiedenissen is opgevallen dat heel wat jonge mensen van buiten De Lier afkomstig waren, die veelal een vriendin van thuis meenamen of hier een bruid zochten. Opvallend is ook dat veel bedrijven afhankelijk van de Lee waren voor de bevoorrading en de afvoer van hun producten. Een belangrijk stuk Lierse geschiedenis is met deze expositie bewaard gebleven voor het nageslacht.

EXPOSITIE IN VOORBEREIDING

Er wordt druk gewerkt aan de volgende expositie '60 jaar bouwstenen van hout tot plastic' over LEGO. Welk gezin

is niet zonder dit speelgoed opgegroeid? Kleine kinderen bouwen er van alles mee en grote kinderen gaan daar vaak nog jaren mee door.

NIEUWS VAN DE VRIJWILLIGERS

Op de vrijdagochtend is timmerman Pleun de Jong ons klusteam komen versterken. Zijn expertise en die van Leen Pauwe worden momenteel ingezet bij het vervaardigen van de kaapstander. Pleun wordt van harte welkom geheten.

Op de grote zolder is de verlichting vernieuwd en uitgebreid, waardoor het geëxposeerde beter tot zijn recht komt. Met grote dank aan onze 'elektriciens' Joop van Etten.

We gaan een aantal interessante voorwerpen uit onze collectie op de website plaatsen door middel van foto's en bijbehorende toelichting. Gé Poot verzorgt de inventarisatie van het museum en samen met Kees Douma maakt hij een selectie voor de website.

Les van meester Jan

Een avond en een middag ging Jan den Hoed er eens voor zitten om de suppoosten, de rondleiders en overige vrijwilligers de geschiedenis van het pand en de redding daarvan uit de doeken te doen. We gingen met hem terug in de tijd, konden alle ontwikkelingen volgen en kwamen en passant heel veel anekdotes over de inwoners van De Lier te weten.

En waar kun je het dan nog mooier verteld krijgen dan in zo'n eeuwenoude authentieke werkplaats met het tastbare verleden om je heen. We zijn weer heel wat wijzer geworden en kunnen daardoor onze bezoekers meer bieden!

AVOND VOOR DE CLUB VAN 100

Wij streven ernaar twee keer per jaar de Club van 100 en de donateurs een gezellige avond te bezorgen en de banden met het museum en met elkaar aan te halen. Dat lukte bijzonder goed op de avond van 8 november, toen De Bongaard volstroomde en de aanwezigen om acht uur bijna bij elkaar op schoot zaten!

De gezellige sfeer in De Bongaard, de koffie en het zicht op het museum werkten goed, maar de grote publiekstrekker bleek toch wel Jacques Moerman. Hij kwam een lezing geven over de kerkenpaden in Midden-Delfland en werkte vanuit Schipluiden naar Den Hoorn, Maasland en uiteindelijk naar de Dom in De Lier toe. Jacques is een groot kenner van de geschiedenis van het gebied en wist het publiek moeiteloos te boeien. Aan zijn hand en met veel afbeeldingen wandelde hij ons door het aloude gebied en de herkenning was groot. De drankjes na afloop verhoogden de stemming en een aantal belangstellenden trok nog het museum in om de expositie 'Vakmanschap is meesterschap' te bekijken. Leuk om te zien dat zoveel mensen betrokken zijn bij ons museum, dat toch het historische hart van De Lier vormt.

Om de communicatie met u als lid van de club, sponsor of donateur te onderhouden, beschikken wij graag over uw e-mailadres. Zou u dat willen sturen naar het secretariaat info@detimmerwerf.nl.

WINTER WONDERLAND

Dit jaar zal het festijn twee dagen duren: op vrijdag 16 december van 14.00 tot 21.00 uur en op zaterdag 17

van 10.00 tot 17.00 uur.

Natuurlijk is er in De Timmerwerf van alles te beleven. Buiten op het voorplein zal de vuurkorf weer voor warmte en licht zorgen en de houtdraaiers draaien hun kerstboompjes en sneeuwmannen dat het een lieve lust is. Vorig jaar vonden hun producten gretig aftrek.

Bijzonder is dit jaar dat de Midwinterhoornblazers hun weg naar het museum hebben gevonden, wat toch een unieke gebeurtenis is in onze contreien. Vrijdagavond staan zij vanaf 18.00 uur op het voorplein. Komt dat zien en horen!

In het museum wordt u verwelkomd met de klanken van het All Time Sax Quartet o.l.v. onze dorpsgenoot Peter Pronk. Zij zullen het museum in kerstklanken kleuren.

In de werkplaats worden veel handgemaakte kerstproducten verkocht die de vrijwilligers hebben vervaardigd. De verkoop van de producten van Unicef is een jaarlijkse traditie en een goede zaak.

NIEUWJAARSRECEPTIE

Op zaterdag 7 januari houden we voor de tweede keer een nieuwjaarsreceptie voor al onze vrijwilligers en sponsors/donateurs. Vorig jaar was het heel gezellig en dit jaar zullen wij met u het glas heffen op een goed 2017. U bent van harte welkom.

STOKPASSER

Naast gewone passers, zoals we die kennen uit onze schooltijd, bezit ons museum ook een aantal bijzondere passers. Een ervan is de stokpasser.

De oudste vorm ervan bestaat uit een houten stok met aan één zijde een vaste klos, die aan de onderzijde een scherpe ijzeren punt heeft. Op de stok zit nog een dergelijke klos, die verschuifbaar is en met een wig wordt vastgezet.

In een modernere versie zijn over een stok met rechthoekige doorsnede twee elementen van messing geschoven. Beide met een klemschroef aan de bovenzijde en een scherpe punt aan de onderkant.

In ons depot bevindt zich er een in deze vorm.

APMvdS

WIJ ONTVINGEN ...

... van mevr. Gerda Visser uit De Lier een schilderij van de Dom gezien vanaf de Lee

... van dhr. Evert Vreugdenhil uit Hoek van Holland een kelderwin, een spannenbuiger en haakmes, een grote passer en kleine krompassen

... van dhr. Cors Versteegh uit De Lier bodemvondsten bij 'De drie keersen' in de Hoofdstraat

STICHTING DE TIMMERWERF

Hoofdstraat 63, 2678 CG De Lier
info@detimmerwerf.nl
www.detimmerwerf.nl
<http://twitter.com/#!/timmerwerf>

KvK Haaglanden 41146873
 BTW nr. NL8059.58.629.B.01
 IBAN NL07 RABO 0336 2924 30

Bestuur:

Voorzitter: Henk van Lenteren - tel. 0174-515188
 Secretaris: Jan den Hoed - tel. 0174-511605
 Penningmeester: Piet Zuidgeest - tel. 0174-514686
 Ellie Elshof - tel. 0174-516793
 Anneke van Zanten - tel. 0174-516590
 Gerda Gunneweg - tel. 0174-514076 (redactie)

Secretariaat:

Nel Hanemaaijer-Noordam - info@detimmerwerf.nl

ANBI

De belastingdienst heeft Stichting De Timmerwerf aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

U kunt uw gift aftrekken van uw belastbaar inkomen bij uw belastingaangifte en De Timmerwerf kan de bijdrage ten volle benutten voor de instandhouding van ons museum.